

Utradisjonelt beger sparer miljøet

Helt siden skoletiden har Niklas Karl Oskar Angelus vært miljøbevisst. Derfor har han byttet ut tusenvis av plastbegre med tjue stålkrus, og bruker fyllepenn når han kan.

Mitt engasjement for miljøet begynte da jeg forsto vitsen med å bruke resirkulert papir på skolen. Vi skrev også med fyllepenn, og det har jeg holdt meg til siden, sier Angelus. På møter og konferanser blir det ofte delt ut en mengde gratis kulepennner med og uten logo. Det ser jeg på som unødvendig forsøpling, legger han til.

– Hvordan fikk du ideen til å skifte ut plastbegrene du brukte på klinikken med stålkrus?

– Den kom etter å ha lest boka *Ecological Intelligence* av Daniel Goleman. I boka nevner han uvitenhet som en viktig årsak til forsøpling. Folk er rett og slett ikke klar over hvilke konsekvenser forbruket deres har for miljøet. Når det gjelder plastkrus, så tar det naturen mellom 500 og 1 000 år å bryte ned et slikt beger, avhengig av hvilken type plast det er. I tillegg blir mye plastikk laget med olje som råstoff, og olje er jo en begrenset ressurs. Dette er en helt unødvendig belastning på miljøet hvis det kan gjøres på en annen måte, sier Angelus.

Lang leveringstid

Etter å ha lest boka til Goleman, begynte Angelus å tenke gjennom hvordan han kunne bidra til et bedre miljø i det daglige. Han satte i gang arbeidet med å skaffe stålkrus til klinikken sin i Namsos.

– Store aktører i Europa og USA kunne ikke levere. De syntes det var en god idé, men kunne dessverre ikke hjelpe meg. Til slutt fikk jeg krusene levert fra Norsk Dental Depot. Leveringstiden var mellom fire og fem

Niklas Karl Oskar Angelus har tatt drikkebeget av stål med seg ut i naturen som han vil verne om. Det er byfjellet Klompen (Bjørundsklommen) ved Namsos vi ser i bakgrunnen.

måneder, så etterspørselen kan jo ikke være særlig stor, sier Angelus.

Han kjøpte 20 stålkrus som han nå kjøper i thermodesinfektoren og auto-klaven etter bruk.

– Har det gitt en økonomisk gevinst å bytte til stålbegre?

– Det har jo det i lengden. Plastbegre er billige i innkjøp, men et stålbeger til 70 kroner varer så og si evig. Det var likevel tanken på miljøet som var avgjørende, nettopp dette at små forandringer i hverdagen har en positiv effekt på miljøet, sier Angelus.

Ingen A4-klinikk

I følge Angelus kan man legge bedre til rette for å drive miljøvennlig på mange områder. På klinikken skifter de nå ut A4-ark i printerne til fordel for A5, for på den måten å halvere papirforbruket.

– Timekort og enkelte andre ting får vi skrevet ut i A5. Og når det gjelder faktura i A5, har jeg tatt kontakt med

produsenten av dataprogrammet som skal prøve å få det med i sin neste oppdatering. Alt er tilrettelagt for et stort papirforbruk, men det er ikke vanskelig for produsenten å gjøre en endring til A5, sier han. Han er også tilhenger av å benytte lokalt næringsliv:

– Det brukes for mye energi på unødvendig transport. Selv foretrekker jeg å bruke lokale tannteknikere i stedet for å sende arbeidet rundt halve jordkloden. Vi tannleger synes heller ikke noe om at pasientene drar til Syden for å gå til tannlege der, på samme måte som tannteknikerne ikke liker at jobben de kan gjøre her blir sendt til Asia. Samtidig ligger det en stor miljøgevinst i å benytte lokal arbeidskraft her i Norge.

Elektronisk kommunikasjon

Angelus nevner også elektronisk oppgjør med HELFO via Norsk Helsenett som et effektivt miljøtiltak siden dette reduserer papirforbruket betraktelig.

– Det at vi går over til papirløs kommunikasjon med HELFO er en stor besparelse for miljøet og det jobbes kontinuerlig med å bruke elektroniske løsninger også på andre områder. Som et resultat av dette kan vi nå eksempelvis lese i Felleskatalogen via Norsk Helsenet. Hos legene har utviklingen i bruk av Norsk Helsenet kommet veldig langt, sier Angelus.

– Ligger legene foran dere i løypa når det gjelder å tenke miljø?

– Det vet jeg ikke, men de ligger foran når det gjelder bruken av Norsk Helsenet nå. Jeg går ut ifra at også tannlegene etter hvert vil utnytte mulighetene som ligger her i større grad.

Miljøfyrtårn

– Da lokalavisen i Namsos laget en artikkel om Niklas Angelus og stålkrusene, ble han kontaktet av Stiftelsen Miljøfyrtårn. De lurte på om han ville bli en miljøfyrtårnbedrift. Nå er han godt i gang med å møte kravene som stilles,

og venter besøk fra stiftelsen i nærmeste fremtid.

– Hva med pasientene dine, gjør du dem oppmerksomme på at du driver miljøvennlig?

– Det blir det dessverre liten tid til, men hvis folk spør gir jeg svar. Jeg er medlem i World Wildlife Fund og magasinene derfra har jeg liggende på venterommet. Det mangler ikke på gode tilbakemeldinger når det gjelder stålkrusene, og når jeg blir miljøfyrtårnbedrift vil jeg bruke miljøfyrtårnlogoen aktivt. Dessuten har jeg to varmpumper på kontoret. Men jeg vet ikke om folk opplever varmpumpene som et miljøtiltak, siden slik oppvarming nå har blitt ganske vanlig, sier han.

– Du er leder i Nord-Trøndelag tannlegeforening, hva gjør du for å påvirke andre gjennom foreningen?

– På siste årsmøte holdt jeg et innlegg hvor jeg snakket om bruken av stålkrus, og hvordan det sparer miljøet. Folk syntes det var en kjempegod idé.

Men om det inspirerer dem til å følge etter, det vet jeg ikke. Jeg holdt også en liten tale om dette på representantskapsmøtet i Den norske tannlegeforening i fjor; også da var folk positive. Budskapet blir altså godt mottatt, og jeg håper flest mulig på sikt vil skifte til stålkrus eller A5-ark, eller sette i gang andre tiltak som sparer miljøet. Vi trenger flere miljøfyrtårn. Jeg anbefaler også alle å støtte Regnskogfondet som skal hindre avskoging av Amazonas. Regnskogfondet kan man google på nettet.

– Niklas Karl Oskar Angelus, skriver du kun med fyllepenn?

– Ikke alltid, for i enkelte skjemaer må man bruke kulepenn. Men jeg er bevisst på ikke å anskaffe flere kulepennner enn jeg allerede har. Det viktigste er å unngå unødvendig forøpling, da er mye vunnet for miljøet, avslutter Angelus.

Tone Elise Eng Galåen